

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Čast. gospodje volilci!

Izbrati Vam bode v občinski svet može svojega zaupanja, katerim hočete izročiti skrb za napredek in blagostanje stolnega mesta.

Koliko lepega in koristnega je tekom let in sosebno po potresni katastrofi storil občinski svet, to mora videti in čutiti vsak, a marsikaj, kar se je sklenilo zadnji čas, čaka še izvršitve.

Občinskemu svetu je naloga, da z vsemi silami in neutrudljivo deluje v prenovljenju in v povzdigu naše, vsem tako mile bele Ljubljane.

Izvrševalni odbor narodne stranke priporoča Vam soglasno z zaupnimi možmi v ta namen kandidate, o katerih je prepričan, da imajo voljo in možnost, delovati za Vašo blaginjo.

Kandidata narodne stranke

za I. volilni razred

ki voli v petek, dne 28. aprila t. l. sta gospoda:

dr. Karol vitez Bleiweis
Trsteniški

primarij in posestnik,

Franč Grošelj

trгоvec in posestnik.

Častiti gospodje volilci! Ako zjedinite svoje glasove za kandidata, katera Vam priporoča izvrševalni odbor narodne stranke, pripomogli boste k taki popolnitvi občinskega sveta, katera bode v sebi imela poročstvo za uspešno in tudi plodonosno delovanje njegovo.

Volite torej soglasno!

V Ljubljani, dne 25. aprila 1899.

Izvrševalni odbor narodne stranke.

Deželni zbor kranjski.

(XIII. seja dne 26. aprila.)

Predsedoval je dež. glavar pl. Detela. Došle predloge in peticije so se odkazale pristojnim odsekom, na predlog poslanca Hribarja pa se je sklenilo, odkazati vse peticije, ki bi se došle deželnemu odboru v rešitev.

Zbornica je potem nadaljevala razpravo o realnem zakonu.

Poročevalec posl. Šubic je zaključil generalno debato z izbornim govorom, v katerem je zavrnil izvajanja onih govorikov, kateri so se bili zadnjič oglašili proti načrtu. Govornik je rekel, da se je posl. dr. Schaffer postavil na stališče, na katerem je stal tudi upravni odsek, na pedagogično stališče, da pa je sam to stališče zapustil, ko je zagovarjal razmere, ki so take, da se slovenski učenec ne more izobraževati v svojem jeziku. Kdor tako stališče zagovarja, s tem ni možno polemizirati, a tisti tudi ne govori iz pedagogičnih, ampak iz političnih oziror. Dr. Schaffer je trdil, da je v odsekovem poročilu rečeno, da je sedanja jezikovna uredba zadostna, in da je ni treba premeniti. Tega v poročilu ni nikjer. Dr. Schaffer je iz jednega stavka izluščil, kar mu je kazalo, in dal stavku pomen, katerega sploh nima. Dalje je dr. Schaffer trdil, da potreba slovenskega pouka ni priznana, nego da so jo izmislili žurnalisti. To ni resnično. Realni zakon se obravnava že 30 let. Zbornica se je že štirikrat izrekla za to, da se sklene realni zakon, in se potem pač ne more trditi, da so stvar sprožili samo časnikarji. Tudi izobrazba v slovenskem jeziku se zdi dr. Schafferju povsem zadostna. Poznam razmere na realki, na kateri sem bil sam učitelj. V prvem razredu dijaki ne razumejo profesorjev in ti se morajo posluževati slovenskega jezika. S tem se krši veljavna naredba, a krši se, ker v to sili potreba. Razmere na realki so sedaj take, kakor so bile tedaj, ko sem jaz prišel v gimnazijo. Ako je učitelj tedaj dečka klical k tabli, še vedeli nismo, da nas kliče. Ko so nekoč učenci nečega pro-

fesorja „štampali“, je prišel ravnatelj v dotični razred in je hudo razsajal. Vladovala je grobna tihoča, ko je odšel. Nakrat se je oglašil dijak in zaklical: „Hvala Bogu, da ga nisem razumel“. Tako je tudi na realki. Prva naloga šole je, da vzgoji v mladih srcih ljubezen do Avstrije in do dinastije, potem šele pride strokovna izomika. Kaj mislite, da se to more zgoditi, kjer učenci ne razumejo profesorjev? Bil sem učitelj na realki, ko je cesar o šeststoletnici združenja Kranjske z Avstrijo prišel v Ljubljano. Razložil sem učencem pomen tega dneva, a videl, da jih ne zanimajo moje besede. Vprašal sem nečega učenca, če me razume, a on je odgovoril: Nekaj že, vsega pa ne. Tisti dnevi bi morali ostati neizbrisno vtisnjeni v vsako mlado srce, a tak uspeh se doseže samo z materinim jezikom. Dr. Schaffer je za izgled, kako izborno se za slovenske dijake skrbi na realki, navedel to, da je mlad pesnik, ki se je šolal na realki, po nenavadnih potih prišel do večje slave, morda do večje, kakor mu gre. To se ni zgodilo radi razmer, ki vladajo na realki, nego kljub tem razmeram. Če so radi tega jednega slučaja vladajoče razmere pravilne, potem so bile pravilne tudi tedaj, ko so Prešern, Jenko in Stritar hodili v šolo. Ako nekateri dijaki vkljub sedanjim razmeram uspevajo, je pa nepobitna resnica, da se veliko dijakov izgubi, ki bi bili lahko uspevali, če bi se bili učili v materinem jeziku. Dr. Schaffer je tudi pravil, da se načrt preveč oddaljuje od drugih realčnih zakonov, pa ni pomislil, da so se oni zakoni sklenili pred 30 in 25 leti, in da so se razmere v tem času toliko spremenile, da se mora nov zakon razločevati od starih. Tudi je dr. Schaffer nezadovoljen s tem, da se nasvetuje učenje hrvatskega jezika. Upravni odsek je bil mnenja, da v današnjih časih, ko je težak boj za obstanek, je misliti na to, da bodo naši sinovi hodili na jug in jim to omogočiti z jezikovnim znanjem, sicer pa se učenje hrvatskega jezika ne nasvetuje kot obligatorno. Hrvatje zahtevajo strogo znanje jezika in bi se ne zadovoljili s takimi od-

loki, kakršen je bil odluk radovljiškega okr. glavarstva, kateri je bil te dni priobčen. Dr. Schaffer se je skliceval na to, da je v zakonu za Češko rečeno, da določa učni jezik učna uprava. Ko se je tisti zakon sklenil, je bilo vprašanje o učenem jeziku na Češkem že rešeno, in so Čehi in Nemci imeli, kar so potrebovali, dočim to pri nas še ni. Neosnovana je trditev, da pada število slovenskih realcev, odkar so se uvedle slovenske paralelke, ki se pa per nefas imenujejo tako, saj so jezikovno povse urejene tako, kakor nemške. Statistika kaže, da je število nemških dijakov v zadnjih petih letih se pomnožilo za dva, število slovenskih pa se je zmanjšalo za tri. Iz tega se nikakor ne more deducirati, da razmerje stalno pada. Določba § 11., po kateri se dijaki razdele glede učenja jezikov na skupine, se je v upravnemu odseku sprejela, ker se je z avtoritativne strani izreklo, da ni proti temu ugovora. Kritikovala se je tudi določba, da mora biti ravnatelj zmožen obeh jezikov. To je vendar naravno, saj mora ravnatelj nadzorovati ves pouk in hodijo k njemu stariši, s katerimi se mora vendar porazumeti. Tudi ugovor, da bi se z zakonom omogočila prosta selitev, nikakor ne velja. Našim sinovom je selitev že zdaj onemogočena, ker se drugod uče francoščine že od I. razreda, pri nas pa šele od III., pač pa se selijo dijaki od drugod sem, in sicer navadno taki, katere so drugod pognali. Ako je kaj resnice na govoricah, ki se širijo glede dogodb na realki, je značilno, da so bili kolovodje tisti dijaki, ki so od drugod prišli sem. Sicer pa ostanejo nemške paralelke popolnoma take kakor so zdaj, in se torej prosta selitev omeji. Schafferjev predlog, naj se načrt vrne deželnemu odboru, ima samo namen, vso stvar zavleči, kar se nikakor ne more dopustiti. Stvar je že 30 let na dnevnem redu, a kako počasi teče, se vidi iz tega, da je deželni odbor na neko vprašanje dobil šele čez šest let odgovor. Na Hribarjeva izvajanja poročevalec ni odgovarjal, ker niso bila v direktni zvezi z načrtom in ker tega tudi iz kolegialnih

LISTEK.

Ljubi Bog iz Chemilla,

ki ni niti za to, niti proti temu.

(Spisal Alfonz Daudet.)

Župnik iz Chemilla je bil na potu k umirajočemu, da mu da svetotajstva.

Res, žalostna misel, da mora kdo umreti ob tako lepem poletnem času, sredi opoludneva, v trenutku življenja in sreče!

Tudi to je neprijetno, da mora iti ubogi župnik prav sedaj, ravno v času, ko sicer spi, brevir v rokah — v svoji majhni lopici na prostem v vrtu, polnem zrelih breskev in lepih cvetic.

„O Gospod, zate se žrtvujem“, je mislil in stokal sveti mož, sedeč na sivem oslu; in sv. zakramente za umirajoče pred seboj držeč, je jahal po mali stezi poleg obrežja mej rudečkastimi skalami, popolnoma okrašenimi z mahom in cvetkami.

In ubogi osel je tudi izdihnil: „O, gospod, zate to storim!“ in stokal je po svoji navadi, kmalu jedno, kmalu drugo uho kvišku postavljajoč, da se ubrani nadelnih muh.

Kako hude so, kako brenčé in nad-

legujejo te muhe juga! In obrežje je bilo tako strmo, in župnik iz Chemilla je bil tako težak, posebno — kadar je prišel od kosila.

Sem ter tja so ga srečavali kmetje ter stopili v stran ter spoštljivo pozdravljali. Vsakemu je odzdravil gospod župnik na račun sv. zakramentov uljudno, toda ne da bi prav za prav vedel kaj da dela, kajti glavo mu je objel spanec. Vreme je bilo gorko, cesta bela. Na vznožju griča, za drevesi se je vila Loira kakor srebrna žila. Vsa ta luč, to brenčanje bučel, katere so srkale med iz cvetk ob cesti, petje kosa v vinogradih — srečno žvrgolenje malih, sladkosnednih ptičkov — vse to je še bolj zazibavalo gospoda župnika v spanec.

Prišel je mimo Vilandrya, kjer postanejo skale višje in steza še bolj ozka. Tu pa se je zbudil župnik iz Chemilla nakrat. Njegovo uho je neprijetno zadel krič „He! He!“ voznika, kateri mu je prišel nasproti s polnonaloženim vozom sena.

Trenotek je bil kritičen. Tudi ako bi se še tako stisnil k skalami, ni bilo prostora za obadva... Ali pa iti do glavne ceste nazaj?... Gospod župnik tega ni mogel storiti. Izbral si je nalašč to pot, da pride hitreje k bolniku, ki je že umiral. Poskusil je to tudi vozniku razložiti, a kmet ga niti poslušati ni hotel.

„Žal mi je, gospod župnik“, je rekel, ne da bi bil vzel pipo iz ust; „ali dan je prevroč, da bi še jedenkrat vozil nazaj do Azary“. Za Vas je to lažje, saj jahate mirno na svojem oslu...“

„Ali, nesrečnik! ali ne vidiš, kaj tukaj nosim! To je vendar ljubi Bog, da, ljubi Bog iz Chemilla, katerega nesem k bolniku...“

„A, jaz sem iz Vilandrya“, se je norčeval voznik, „in ljubi Bog iz Chemilla me nič ne briga... Hi, hot!“ In udaril je z bičem po konju, da je bila nevarnost, da osla in vse, kar je bilo na njem, prevrne nazaj na travnik.

Toda gospod župnik ni bil mej najpostrpežljivejšimi. „Ah! tako misliš! No, počakaj, sinko moj!“

In skočil je raz osla, položil svetotajstvo varno na kraj ceste na šop trave, mej zlate cvetke in bele nageljne — na pravi altar, poln cvetk in dišave, kakor se ga ne najde niti v cerkvi Saint-Martin-du-Tours...

Potem je pokleknil sveti mož in molil naslednjo kratko molitvico: „Ljubi Bog iz Chemilla! Vidiš, kaj se mi je zgodilo, in da me ta nevernik sili, da ga spravim k pameti! Da to storim, ne potrebujem nikogar, kajti krepke pesti imam in dobra stvar je na moji strani... Ostani toraj čisto miren

na tem prostoru, oglej si najin boj in ne bodi niti zato, niti proti temu! Najina stvar bo kmalu v redu!“

Ko je končal svojo molitev, je vstal ter si začel rokave vitiati. In pokazali sta se dve uprav pekovski roki, močni in trdni kakor hrast.

Puf! paf! Na prvi udarec je imel voznik zlomljeno pipo med zobmi; na drugi udarec je ležal sam na dnu jarka — osramočen, razbit, nepremičen.

Potem je župnik porinil voz nazaj, ga pazno postavil poleg ceste, konja z glavo proti murbi... in potem je v hitrem diru jahal k bolniku, katerega je našel sedečega za zavesami in pijočega steklenico vonvray-skega vina, katero naj bi pospešilo povrnitev zdravja.

Prepustim Vam razsoditi, ali mu je župnik v tem pomagal ali ne! —

In od tistega časa, je postal Bog iz Chemilla uprav znan v vsej Touraini; in on je, katerega prebivalci v vseh prepornih slučajih na pomoč kličejo: „Ljubi Bog iz Chemilla, ne bodi niti zato, niti proti temu!“...

In prav imajo. On je pravi Bog borilcev, kateremu ne dovoljuje nobenemu prednosti in vsakemu prepusti zmago, pomeni njegovih moči in dobre stvari.

ozirov ne more storiti. Ekselencija baron Schwegel je trdil, da bi se poslabšale razmere, če se napravijo slovenske paralele. Ne vem, kako poslabšanje je to, če se za učence slovenske narodnosti vpelje slovenski pouk, kakor ne umem, kako da se zahteva, naj se slovenski dijaki poučujejo v materinem jeziku, more imenovati politično. Zastopnik vlade se je postavil na stališče, da si učna uprava ne da vzeti pravice, določiti učni jezik. Drž. temeljni zakon glede določbe učnega jezika ne dela nobene izjeme in je tudi to prepuštil deželnim zborom v določitev in se ob tem vlada tudi ne spodbija, kakor kaže dotični nižjeavstrijski zakon in vladni dopis deželnemu odboru z dne 15. avgusta 1890, kjer pravi, da bi bilo mogoče ustanoviti slovenske paralele ako bi se sklenil realni zakon na tej podlagi. Dalje se je zastopnik vlade zavzel za to, da morata biti oba dež. jezika obligatna za učence obeh narodnosti. Upravni odsek je to opustil, ker so se Nemci temu upirali in ker je na realni tretjina učencev, ki so le mimogrede tukaj in katerih ne gre siliti, da se uče jezika, ki zanje nima tistega pomena, kakor nemščina za Slovence. Bojazen, da se potem nemški dijaki sploh ne bodo učili slovenščine, je neosnovana, ker vendar odločujejo stariši. Sicer se pa bodo aktivirali posebni kurzi za slovenščino, in kdor se zanj odloči, za tega je slovenščina obligaten predmet. Vladni zastopnik je v svojem govoru tudi apeliral na avstrijski patriotizem. To je struna, ki najde v naših srcih vedno odmev, saj nam je ljubezen do države in do dinastije takorekoč prirojena. Do te širne avstrijske domovine ima slovenski narod danes skromno prošnjo, ki ne tangira pravic drugih, ki meri samo to, da se sinovi slovenskega naroda uče v svojem materinem jeziku, da se v tem jeziku vzgoje k ljubezni do države in dinastije. Morda se letos tej prošnji še ne ugoti, ali narod slovenski goji nado, da se to vendar doseže.

Zbornica je na to sklenila, da se o predloženem načrtu začne sprecijalna debata.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 27. aprila.

Stališče katoliške narodne stranke.

V tirolskem deželnem zboru je označil poslanec dr. Kathrein kot načelnik kat. narodne stranke stališče svojih somišljenikov v sedanjih avstrijskih razmerah. Dejal je, da vsi besni napadi liberalcev, konservativnih ustavovernih veleposestnikov in najskrajnejših „Teutonov“ ne vznemirijo njegove stranke, ker si je v svesti, da je v velikem boju, ki trga državo, storila vedno svojo dolžnost bodisi kot katoliška bodisi kot avstrijska ali kot nemška stranka. Z nemško „Gemeinbürgschaft“ ni hotela imeti stranka nikdar opravka, ker je vedela že od početka, da se vsled najrazličnejših, nasprotujočih si elementov ne more vzdržati. Danes so morali zapustiti to „Gemeinbürgschaft“ celo oni, ki so nekdar radi nje napadali katoliško narodno stranko. (S tem je mislil Kathrein izključenega dr. Grabmayra.) In kaj naj bi delali mi, je vprašal govornik, v družbi, ki nas le napada in smeši? Za to smo preponosni in predobri. Mi vemo, da je naša naloga višja kakor je ona naloga, katero prikrivajo in pospešujejo z besedo „Gemeinbürgschaft“. Mi stojimo na stališču, da je naloga kat. nar. stranke delati in potezati se za obstoj Avstrije. Posl. Grabmayr se je že sam opetovano pritožil, da se v središču te „Gemeinbürgschaft“ za obstoj Avstrije ne brigajo dosti ter da se množi vpliv onih elementov, ki silijo iz Avstrije. In mi naj hodimo skupno s temi ljudmi? Ne, nikdar! Verujte mi, gospodje, da ta divja, skrajna agitacija avstrijskemu nemštvu ne koristi! Da, gospodje, nič ni avstrijskemu nemštvu bolj škodovalo kot divja obstrukcija v parlamentu, nič ga ni bolj ponižalo kot brezmerne radikalne agitacije. To sem vedno globoko občudoval. Mi v katoliški narodni stranki stojimo na avstrijskem stališču in zategadelj smo se potezali vedno za popolno enakopravnost vseh narodov. Mi pa smo se kot nemški poslanci vedno potezali za interese alpskih Nemcev in za Nemce sploh. Mi smo sedaj v večini, ki je pretežno slovanska, oni, ki branimo nemško stališče. Gospodje! Nemci naj se spreobrnejo, opusté naj brezsmotreno in brezplodno obstrukcijo, potem bo možna sprava in sloga.

Jaz sem se, kot vidite, potezal vsekdar, če se ni dosegla, kar so tega le obstrukcionisti, radikalci. Z tega sedanjega stališča pa nas ne premakne vse hujškanje in napadanje, zaničevanje in blatenje s strani skrajnih Nemcev!

Pangermanizem in panslavizem.

List „Novoje Vremja“ je prinesel paralelo mej pangermanizmom in panslavizmom ter dognal, da stremlje pangermanizem za ponemčenjem in političnim združenjem vseh nemških narodov, panslavizem pa pusti drugim narodom njihov jezik in značaj ter stremlje le za duševno in kulturno zjedinenje slovanskih rodov. Tudi „Svet“ se bavi s to paralelo in piše: Rusija in slovanstvo nočeta nikogar podjarmiti in zatreti. Mi branimo le svojo posest pred tujimi napadi, in branimo deželo naših očetov in dedov. Mi iščemo slovansko zjedinenje pred vsem le na polju duha in kulture, ne dotikamo pa se pri tem religioznih vprašanj in političnega pripadanja. Bojnemu pangermanizmu, ki ima na svojem praporu zapisane besede „Polasti se tujega!“, stavimo nasproti panslavizem kot bratovsko združenje velike slovanske družine v varstvo slovanske zemlje in slovanskih rodov. Ako nam morda zgodovina kdaj zapove, da branimo slovanstvo ne le z miškovnimi sredstvi duha in kulturne združitve, potem se to ne zgodi zategadelj, ker je naša zastava prapor bojnega panslavizma, nego samo zato, ker imamo opraviti z bojnim pangermanizmom, čegar orožje sta sila in uničevanje.

Obupno stanje Američancev na Filipinih.

Položaj postaja za Američance na Filipinih vedno kritičnejši. Američanski generali so sanjarili, da pojdejo po otoku Luzonu kar na sprehod; general Otis je renimiral, da uduši vstajo Tagalov v treh tednih, in general Lawton je menil, da je s par srečnimi praskami že popolen zmagalec. Toda resničnega vspeha nimajo Amerikanci nobenega, dasi traja boj že devet tednov. „Zmagoviti“ general Lawton je moral zapustiti Santa Cruz in vse obrežne kraje do Laguna de Bai, tako da so Američanci danes skoraj prav tam, kjer so bili začetkom februarja. Niti okolice Manile nimajo v svojih rokah, dasi imajo 40.000 mož. Toda največje težave se začno, ko nastane tropično deževje. Mrzlota, driska, solnčarica in krči bodo začeli tedaj moriti američanske vrste. Vse kaže, da Američanci ne dosežejo ničesar, dokler ostanejo Tagali složni. Filipinci so pripravljeni za več let trajajočo vojno. Aguinaldo ima največji vpliv na svoje ljudi, ki so izborni disciplinirani in pripravljeni na vse žrtve. Aguinaldo je povsem prepričan, da bo zmaga končno njegova, in se bavi zategadelj že mej vojno z vprašanji, kako bi se kanalizirale reke, izboljšale ceste itd. Listi javljajo, da zahteva večina američanskih prostovoljcev odpust, ker se noče več boriti brez upa na zmago.

Zarota Karlistov.

Policija v Barceloni je dobila obvestilo, da je prišel general Luis Gruese, ki se je udeležil zadnje meščanske vojne, intimni prijatelj markija Cerralba in drugih vodij Karlistov, iz Madrida v Barcelono, da bi konferiral z ondnotnimi Karlisti. Policija je zgrabila občinskega sodnika iz Sardinole, Margenata in še dva druga Karlista, ko sta hotela h generalu. Pred civilnega guvernerja pripeljani, so aretiranci povedali, da se je pripravil v Sardinoli velik ustanek, kateri bi podpirali Karlisti v Kataloniji in drugod. Povedali so, da je v Margenatovi hiši skrito orožje in streljivo za petdeset mož. Preiskava je res našla več sodov smodnika, več pušk in uniform. Oblast je nato takoj zaprla generala Grueseja in druge znane Karliste, pri katerih so našli slike Don Carlosa z lastnoročnim podpisom in posvetilom ter razna pisma.

IV. redni koncert „Glasbene Matice“.

P. Hugolin Sattner je znan in priznan slovenski skladatelj. „Glasbena Matica“ je že izdala v tisku več njegovih skladb, izmed katerih se odlikujejo mešani zbori po lahkem, umljivem slogu, po prijetni, gladki melodiji (na pr. „Studenček“, „Po zimi iz šole“...). Pri sinočnjem koncertu je izvajal pevski zbor „Glasbene Matice“ njegov mešani zbor „Vrbica“.

Mislimo, da izbiraj skladatelj svojim skladbam besede, ki imajo vsebino in vrednost. To ga navduši, to zbudi njegovo ustvarjalno moč. „Vrbica“ pa ni pesem, ki bi mogla razgreti skladatelja Pater Hugolin je preproste besede odel v preprosto krilo. V Andantino-stavku pripoveduje zbor v jednostavnih akordih o vrbici, ki raste ob Savi. Drugi stavek (Tempo di Marcia) je živahnejši, a preide v naslednjih taktih v presrčno, iskreno pesem domotožja. Poslušalca najbolj dviguje Maestoso-stavek „Oj, kje si Save ljubljeno obrežje...“, ki se preljuje po Presto-stavku v Andantino, s kakršnim se začne skladba. Pevski zbor „Glasbene Matice“ je pel pod vodstvom Hubadovim dolgo skladbo z njemu lastno preciznostjo in finim nuansiranjem. Junak večera je bil vijolinist gospod Bohuslav Lhotský, o katerem rečemo, da je svojemu instrumentu neomejen vladar, da je umetnik in velik mojster. To je vendar velikansko, kaj in kako so nam govorile sinoči njegove gosli! Brbljavo in poredno; presrčno, kot bi utripalo v njih čuteče srce; vdano in ponosno; iskreno in šaljivo; v dolgih, trepetajočih glasovih; v lahkem, poskočnem, naravnost drznem tempu... pa kaj vemo, kako še vse! Danes to čutimo, a ne moremo povedati. Mislimo pa, da nismo čuli Lhotskega večeraj poslednjič. Gospod Lhotský je igral Wieniawskega „Fantazijo na motive iz opere „Faust“, I. Ruffa „Cavatino“ in Bazzinijev „Rondo de Lutins“. Ker pa se ni poglelo hrupno, navdušeno ploskanje, s katerim je izražalo občinstvo svoje občudovanje, je dodal še neko fantazijo na češke narodne pesmi.

Prvikrat smo čuli večeraj Ant. Foersterja osmeroglasni mešani zbor „Z glasnim šumom s kora...“ Ta Foersterjeva skladba je slika prelepih, čistih, skladnih barv. Allegro maestoso... Glasovi zadone kot prelep preludij s polnih orgelj. Bas se oglaš v nizkih tonih kot pedal mej akorde spretnega orglavca. Tu zamolijo pevci na koru „Bodi počesčena...“ Moški in ženski kvartet poje prenežno molitev, ki dehti iz nje srčna, iskrena pobožnost kot vonj iz razcvetlega rožnega cveta. (Žal, da niso bili solisti in solistke boljši. Ženski kvartet je distoniral.) V tej molitvi se potem oglasi zbor v fortissimu, kjer ima bas krepke, značilne figure. Potem nadaljuje Foerster sliko: „Skoz visoka okna jasno solnce sije...“ Najprej se oglaš posamezni glasovi, ki lijejo kot žarek za žarkom v svetišče božje jasno svetlobo. Prihaja jih vedno več in več, dokler se ne vsiplje v milijonih žarkov zlata luč v hram božji... Kar smo povedali (ali vsaj skušali povedati) tu z besedami, to je povedal Foerster v svoji skladbi, ki jo je izvel zbor jako točno in prelepo.

Potem je pela gdčna. Mira Dev tri pesmi: Schumannovo „Ne grem od tod“ ter Brahmsovi „Zvesta ljubav“ in „Ljubezen“. Nežni, zvonki nje glas je zvenel čisto kot srebrna struna, ki jo vlada umetnikov lok. Občinstvo jo je poslušalo z zadivljenjem ter ji je presrčno ploskalo.

Mešani zbor je zapel že znani slovenski narodni pesmi, „Meglico“ v harmonizaciji Devovi in „Bog je ustvaril zemljico“ v harmonizaciji Pirnatovi, pa srbsko narodno pesem „Osuse nebo zvezdama“. Pod mojstrskim vodstvom Hubadovim je pel zbor takisto mojstrski. Zlasti se je odlikoval nizki, grmeči bas.

G. dr. Stuhec, znan koncertnemu občinstvu že iz prejšnjih koncertov, je zapel dve baladi, ki jih je uglasbil na besede Askrcve skladatelj, kateri se skriva pod pseudonimom Risto Savin. No, skladbi se glasita precej prazno in primitivno. Poleg tega je začetek „Poroke“ presličen začetku „Dveh grenadirjev“. G. dr. Stuhec je pel s prelepim, čistim svojim baritonom nehvaležni pesmi tako, da je zbudil mej občinstvom toliko ploskanja, da je moral dodati še Mascagnijevo „Togo ljubezni“.

Spremljevanje na klavirju je oskrboval pri vseh točkah gosp. F. Procházka z virtuosno spretnostjo in z umetniško popolnostjo.

Koncert je zaključila znana srbska narodna pesem „Džanum na sred selo...“

Pevski zbor je tudi tu pokazal svojo moč, svojo izbornost šolo ter je pel z ono iskreno vneto, z ono toplo dušo, ki mu jo je vdahnil mojster Hubad.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. aprila.

— Volitev iz I. razreda. Tudi na jutranjo volitev iz I. razreda sta obe nasprotniški stranki postavili svoja kandidata. Narodna kandidata sta gg. podžupan dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški in Fran Grošelj. Klerikalci kandidirajo dr. Šusteršiča in trgovca Karola Pollaka, Nemci pa tovarnarja Baumgartnerja in Dzimsky. Že površen pregled v imeniku volilcev kaže, da imajo klerikalci v tem razredu jako malo pristašev, in da sami iz svoje moči ničesar ne dosežejo. Zmage klerikalcev se ni bati, pač pa se je bati zmage Nemcev. Nemci imajo v tem razredu prav lepo število zastopnikov, in ker so slovenski glasovi razcepljeni na dve strani, je treba računati z vsako eventualnostjo. Zmaga je narodnima kandidatomama samo zagotovljena, ako store vsi narodni in napredni volilci svojo dolžnost, ako pridejo vsi do zadnjega na volišče in glasujejo za narodna kandidata. Čas, če nobeden ne izostane, je zagotovljen — 1. den izid volitve. Pri izborni komisiji klerikalcev in uzorni disciplini Nemcev je nujno potrebno, da stori vsak narodno in napredno misleč volilec svojo dolžnost. Prvi razred ne sme na noben način zaostati za drugim in tretjim, v katerih dveh je narodna napredna stranka dosegla tako sijajno zmago. Zatorej, gospodje volilci, pridite jutri zanesljivo na volišče. Samo, če zmagamo v vseh treh razredih, je zmaga popolna!

— Volilci I. razreda so tako srečni, da se lahko na svoje oči prepričajo, kako so se združili resnično močje „ki so sicer raznih nazorov“ (!), v boj proti narodni stranki, kajti tista „združena“ (!) mestna opozicija, ki se tako krvavo bori in tako brez usmiljenja dan za dnem propada, je postavila kot kandidata, kakor še vselej, same čiste klerikalce! Prav zanimivo je pa še to, da so bili nekateri kar prisiljeni iti „pod nož“!

— „Dopolnjeno je!“ Sedaj so posadili šenklaški gospodje in njih oprode svojemu „plemenitemu“ delu šele krono na glavo! Kar niso vsi drugi mogli, to izvrši „der klerikale Herrgott“, kandidat nasprotne stranke — največji šenj današnjega stoletja — g. dr. Ivan (lepše in bolj po „katoliško“ bi bilo menda le „Janez“) Šusteršič. Vsi vemo, kako težko, težko prenašajo najboljši močje okoli „Katoliškega doma“ njegovo komando, zatorej smo prepričani, da bodo razumnejši močje in nezavisni narodne stranke tem lažje glasovali za naša kandidata, ki sta odločna, a resnoba moža, kakor prvemu razredu dolikuje.

— Prav resnoben kandidat za prvi razred pa je gotovo g. dr. Šusteršič; kajti na voliščih je baje glasno trobental, da je zapolnil ves ta volilni boj zato, da spravi narodni stranki nekaj stotakov iz žepa! Izborni „Nationalekonom“, kaj ne!? Komu je pa jemal ne stotake ampak tisočake za sedanji „volilni boj“ tega on ni povedal, vemo pa sami, da iz svojega žepa ne „solda“! Za njegovo „nadaljno poslovanje“ in „ravnanje“ mu pa vendar še povemo, da pri posojilnicah in konsumnih društvih in „gospodarski zvezi“ svoj prosti čas lahko veliko bolj „plodonosno“ porablja nego pri občinskih sejah in raznih stavbenjskih komisijah magistratovih.

— Klerikalna morala. „Slovenec“ nas je večeraj obsul z najizbranejšimi psovskami. Porabil je ves svoj bogati leksikon krepkih izrazov in insult, da ovrže, kar se — ovrže ne da. Povod njegovemu divjanju je dalo naše poročilo, da so klerikalci ponudili Nemcem kompromis. „Slovenec“ vpije, da to ni res. In vendar je res! Od najzanesljivejše strani, namreč iz kroga tistih Nemcev, kateri imajo tehtno besedo v svoji stranki, smo izvedeli, da je bil dr. Šusteršič pred ožjovolitvijo iz III. razreda pripravnatelju kranjske hranilnice, dr. Suppanu in mu v imenu klerikalne stranke ponudil kompromis. Bil je pripravljen, prepuustiti Nemcem jeden mandat, ako volijo s klerikalci. Dr. Suppan mu je takoj rekel, da nima upanja, da bi nemška stranka sprejela to ponudbo, in vodstvo je res dr. Šusteršičevo ponudbo odklonilo z 11 proti 1 glasu. Tako se

nam je sporočilo od popolnoma verodostojne nemške strani, in mi prav nič ne dvomimo, da je vse to tudi resnično. Klerikalci so seveda skrajno neljubo, da je stvar prišla v javnost, saj je ta poskušeni kompromis najboljši dokaz, da imajo klerikalci za vsak slučaj drugačna moralna načela na razpolaganje. Prepričani smo tudi, da bodo klerikalci storili vse, kar je možno, da utajé vso stvar in preverjeni smo, da nam pošlje dr. Šušteršič takoj „popravek“ na podlagi § 19. tiskovnega zakona. Zato pa v naprej povemo, da na take popravke čisto nič ne damo, in da ostanemo pri svoji trditvi, dokler klerikalci z izjavo vodstva nemške stranke ne dokažejo, da to, kar se nam je sporočilo o kompromisu, ni resnično.

— **Klerikalni cinizem.** „Slovenec“ je v terek povedal, da so klerikalci hoteli z udeležbo pri volitvah „le malo dregniti v sršenovo gnezdo in „kliki“ nekoliko mošnje olajšati“. To je tako rufijansko frivolno, tako cinično pisarjenje, da se mora gabit vsakemu. V ponedeljek so se klerikalci, ki so se volili, da nam „mošnje olajšajo“, včeraj paglej „Slovenca“, da „štejejo“ ali je bilo za tako skromen stvarer vredno žrtvovati toliko tisočakov, kakor so jih žrtvovali klerikalci? Če imate toliko denarja odveč, da zamorete za ljubljanske volitve žrtvovati najmanj 6000 gld., in toliko so vas gotovo veljale, zakaj potem izsesavate ljudstvu zadnje krajcarje za nepotrebne priprave?

— **Osebná svoboda pri klerikalcih.** Večkrat se nam zameri, da rabimo v boju proti kranjskim klerikalcem najostrejšé besede. Kdor pa pozna te ljudi, ve, da je najslabši priimek za te sodrge še vedno premil. Nov dogodek, ki je zopet dokaz o resnici naše trditve, se je pripetil včeraj. Uradnik „Katoliške Bukvarne“, g. Jernej Bahovec, ki se sicer za politiko ne peča, je volil v tretjem razredu kandidate narodne stranke. Moža se mora zato takoj uničiti! Tako so sklenili klerikalni matadorji. In nemudoma so mu odpovedali službo, katero je opravljal, klerikalcem na korist, celih 13 let. S hinavskim pismom je naznanilo predsedništvo „Katoliškega tiskovnega društva“ g. Bahovcu ta sklep gospodov okoli „Slovenca“ češ, da ga „sili k temu skrb za čast in dobro ime tvrdeke“; „Slovenec“ pa je hkratu sinoči lagal, da je izročil g. Bahovec demonstrativno odprto volilnico za kandidate narodne stranke. To laž so si seveda klerikalci izmislili samo zato, da so mogli „predrzné“ g. Bahovca spraviti nemudoma ob kruh. Taka je klerikalna osebná svoboda! Pri njih se plačuje ne le delo, nego tudi osebno prepričanje; človek, ki stopi v službo pri klerikalcih, jim mora prodati svojo glavo, svoje roke in svojo dušo. Suženj brez lastnih mislij postane vsakdo v njihovih službah; ako pa može biti, se mu zgodi kakor g. Bahovcu. Ta moč je vedno mislil, da mora biti le vesten in priden uradnik, vse drugo pa da ne briga njegovih gospodarjev. Kako se je motil! Verovati bi bil moral tudi v „Slovenčev“ nezmotljivi evangelij ter misliti in voliti natančno tako, kakor „Slovenčevi“ uredniki ali kakor predsednik „Katol. tiskovnega društva“! Ker pa tega ni storil, so mu pokazali vrata. No, g. Bahovcu k sreči ni treba jokati za plačo klerikalcev! Navajamo pa ta vzgled kot nov dokaz, da terorizem in diktatorstvo klerikalcev ne pozna meje, da osebne svobode ne priznavajo, ter da so najnesramnejši hinavci, kadar se delajo zaščitniki osebnega političnega prepričanja. Kako so kričali naši domači in izvenkranjski klerikalni listi, ko smo se ustavljali agitaciji brezobraznega Koblarja in g. Trstenjaka, ko sta agitirala in hujskala proti svojim gospodarjem, oziroma ko sta škodila zavodu, pri katerem služita! Takrat smo bili mi zatiralci osebne svobode, ko nismo odobraval, da uradnik deželne odbora meče najdebelejša polena pod noge deželnih odbornikov, — tedaj smo bili mi tirani, ker smo označevali postopanje g. T. kot nevarno in kvarno mestni hranilnici! In vendar nismo tedaj jemali nikomur nobene osebne svobode, nikomur nismo ukazovali, kako naj voli, kakšnega političnega prepričanja bodi! Še manj pa nismo jemali nikomur kruha ter ga čez noč pahnili na cesto. Zares, prav piše sinočni „Slovenec“: Tako postopanje je mogoče le v katoliški stranki!

— **Dež. zbor kranjski.** V današnji seji dež. zbora je prišlo do jako zanimivih razprav in sicer pri debati o reaknem zakonu. V zadnji seji začeto generalno debato je zaključil danes poročevalec posl. Šubic in prijavljamo vsebino njegovega govora že danes. Specijalna debata je bila mestoma jako ostra in velepolitične vsebine. Zbornica je načrt sprejela v drugem branji. Poročilo o specijalni debati pričimo jutri. Prihodnja seja bo jutri v petek.

— **Karol Kette** je bil rojen 19. januarja 1876. leta na Premu ter je bil sin ljudskega učitelja. Pokojnik je študiral v Ljubljani — jedno leto je bil tudi pripravnik — in v Novem mestu, kjer je napravil maturo na gimnaziji. Ker je bil že v VII. šoli potrjen za vojaka, je moral v jeseni po dovršenih gimnazijskih študijah vstopiti kot navaden prostak v vojsko. Tu je moral opravljati najtežja in celo najnižja, za obraženca naravnost sramotna opravila. Ker je bil šibkega telesa, je kmalu omagal. V januarju t. l. je začel bljuvati kri in moral je v bolnico. Od ondot je bil odpuščen in poslan v Ljubljano. Tu je upal, da okreva, toda nada se mu ni izpolnila. Umreti je moral šele 23 let star. Pokojnik se je pojavil kakor sijajen meteor na literarnem slovenskem nebu, a prav tako kakor meteor je naglo izginil ter padel v grob. Zapustil pa je za seboj neizbrisen sled — svoje prekrasne pesmi, zlasti pa svoje sonete, ki se smejo vsporejati s Prešernovimi. Širši javnosti pesnik Kette doslej še ni mnogo znan, ker se je skrival večinoma za raznimi pseudonimi, toda zbrane pesmi kažejo njegov veliki umetniški talent vsem Slovincem v najkrasnejši luči! Kettejeve prijatelje opozarjamo še jedenkrat, da je pokop danes ob 6. uri s Poljanskega trga šte. 1.

— **„Slavec“ klub slovenskih kolezarjev** ima v soboto, dne 29. t. m. ob pol 9. uri zvečer v gostilni pri „Zlati ribi“ svoj ustanovni občni zbor z naslednim vspešnim: 1. Nagovor začasnega načelnštva. 2. Čitanje pravil. 3. Vzprijem članov. 4. Volitev odbora. 5. Raznoterosti. Pristop k občnemu zboru imajo samo redni in podporni člani pevskega društva „Slavec“, tudi nekolesarji.

— **Občinska volitev na Slapu pri Vipavi.** Županom je izvoljen Alojzij Ferjančič brat državnega poslanca ter podpredsednika drž. zbora, dr. Andreja Ferjančiča. Svetovalcema sta izvoljena Anton Gvardijančič, grajščinski oskrbnik ter Matvez Trbižan, posestnik, oba iz Slapa.

— **Iz Črnomlja.** Prihodnji veliki živinski somenj bode v sredo, dne 3. maja t. l. Na veliki somenj dne 28. marca t. l. bilo je kljub zaprtiji meje iz sosedne nam Hrvatske blizu 2000 glav goveje živine prignane in kupčija je bila jako živahna; žabog, da tudi svinje niso mogle na somenj prignati. Naši kmetovalci poprijeli so se živino in svinjereje, in obubožana Belokranjska bode si zopet do blagostanja opomogla.

— **Lovska sreča.** V nedeljo sta bila gg. konzul Vetter in Perles v Žireh na lovu na divje peteline. Imela sta uprav neverjetno srečo. V nedeljo zvečer sta vsak po jednega petelina ustrelila v ponedeljek zjutraj pa vsak po dva. Kaj tacega se na Kranjskem po zatrdilu najizkušenejših lovcev še ni pripetilo.

— **Meščansko vojašnico** je kupil danes na javni dražbi za 16.000 gld. gosp. Avgust Drelse.

— **Godba v Zvezdi.** Godba c. in kr. 27 pešpolka svirala bode v času od dne 30. aprila do 31. maja vsako nedeljo in vsak praznik od 1/2. ure dop. do 1/2. ure pop. v Zvezdi.

— **Zaroka princa Danila.** Kakor poročajo s Cetinja, bode nabavil ruski car nevesti prestolonaslednika Danila črnogorskega, princesinji Juti, balo v vrednosti dveh milijonov mark.

— **Črevljarec tožil justično ministerstvo.** Pred drž. sodiščem je bila dne 22. t. m. o bravnava vsled tožbe črevljarskega učenca Stanislava Bochenškega iz Tarnova, ki je tožil justično ministerstvo za odškodnino radi kazni, ki se mu je bila prisodila po krivem. Tožitelj je bil leta 1897. obsojen od okr. sodišča v Tarnovu na mesec dni zapora. Po prestani kazni pa se je pokazalo, da je bil obsojen po krivem. Po zakonu je Bochenški zahteval od pravosodnega ministerstva 80 gld. odškodnine, ker

je vsled kazni postal 9. mesec kasneje pomočnik. Za ta mesec je bil zahteval 75 gld. odškodnine za obljeno plačo, a 5 gld. za obrabljenje obleke v zaporu. Justično ministerstvo pa je odbilo to njegovo zahtevo. Državno sodišče je na pritožbo obsodilo pravosodno ministerstvo, da mora Bochenškemu tekem štirinajstih dni plačati 35 gld., in sicer 30 gld. kakor odškodnino za izgubo zaslužka in 5 gld. za obrabljenje obleke v zaporu. Črevljari je torej zmagal.

— **Delavski izgredi v Budjericah.** Dne 25. t. m. so se pripetili v Budjericah veliki izgredi zidarjev in tesarjev. Delavci so se ustavili policiji, se ji smejali in živžgali. Orožništvo je naskočilo delavce z nasajenimi bodali ter je mnogo ljudi ranilo. Ker nemiri še niso ponehali, je zasedla polovica batalijona vojakov „Ringplatz“. Več izgrednikov je zaprtih.

Književnost.

— **„Popotnik“** št. 8. ima naslednjo vsebino: I. Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. (Izjava. — Razpis častnih nagrad.) — II. Dobrih učiteljev potrebu-jemo. (Drag. P.) — III. Položaj štajerskih učiteljev. (V. Strmšek.) — IV. Skrbimo za svojo obrambo! (—b—) — V. Pedagogičski razgled. (Ant. Leban.) — VI. Slovstvo. (Novosti.) — VII. Društveni vestnik. — VIII. Dopisi in razne vesti. — IX. Natečaji.

— **„Slovenka“.** Glasilo slovenskega ženstva. Izhaja v Trstu kakor priloga „Edinosti“ vsako drugo soboto. Naročnina znaša za vse leto 3 gld.; za naročnike „Edinosti“ pa 2 gld.; posamezne številke se dobivajo v Trstu v tobakarni g. Lavrenčiča na trgu della Caserma po 12 kr. — Rokopisi naj se pošiljajo uredništvu „Slovenke“, naročnina pa upravnistvu „Edinosti“, ul. Molino št. 3. Vsebine 8. zvezka: Mokriška: Pozdrav — pesem. — Dolenc: V hladnici sem slišal... — pesem. — Češki spisal S. Čech: Signorina Gioventù. — Zorana: Zimske skrbi — pesem. „Z“: Telegrafistka. — Desimira: Breza — pesem. — Ivanka A.: Žensko vprašanje. — Sreče tirjaš. Bogomila: Misli mlade. — Književnost in umetnost. — Razno. — Doma.

Telefonična in brzojavna poročila.

Narodnim volilcem. Škofjaloka 27. aprila. Živili zavedni volilci družega razreda! — Škofje-loški naprednjaki.

Trbovlje 27. aprila. K sijajni zmagi nad rakovnjaško stranko kličemo: Slava zavednim volilcem! Živela napredujoča in prostomisleča Ljubljana! — Trboveljski liberalci in liberalkinje.

Grofa Hohenwarta pogreb.

Dunaj 27. aprila. Pogreb grofa Hohenwarta bode jutri. Truplo se prepelje v Hütteldorf na Nižjeavstrijskem, kjer je grofova grobnica. Cesarjev generalni adjutant, grof Paar je sporočil danes Hohenwartovi vdovi z najgorkejšimi izrazi in na najpri-srčnejši način cesarjevo sožalje. Njegovo Veličanstvo, je dejal grof Paar, mi je naročilo, da Vam sporočim, da ne bode nikdar pozabilo izvrstnih del odličnega pokojnika. Včeraj popoldne so razni člani cesarske družine sporočili Hohenwartovim ostalim svoje najgloblje sožalje. Truplo so danes mazili in izpostavili na krasnem mrtvaškem odru.

Čehi in grof Hohenwart.

Praga 27. aprila. Skoraj vsi češki listi so prinesli najtoplejšé pisane nekrologe za grofom Hohenwartom. „Narodni Listy“ omenjajo z najpriznalnejšimi besedami delovanje pokojnika do l. 1893, ter obžalujejo, da je bilo njegovo postopanje po tem času toli različno z delovanjem grofa Hohenwarta v l. 1871.

Praga 27. aprila. Klub mladočeskkih poslancev je imel danes sejo. Po skupnem izrazu žalosti radi Hohenwartove smrti se je naročilo parlamentarni komisiji kluba, da sporoči Hohenwartovi družini sožalje, in da ga pri pogrebu zastopa.

Praga 27. aprila. Češki konservativni veleposestniki so poslali Hohenwartovi družini sožalno brzojavko ter so položili na njegovo krsto venec.

Rieger o Hohenwartu
Praga 27. aprila. V obširnem, senzacionalnem članku ocenja Rieger velike

Hohenwartove zasluge za Češko in državo sploh. Pokopane fundamentalke so bile skupno delo Riegra in Hohenwarta, ki sta hotela na podlagi splošne enakopravnosti zagotoviti največji procvit češkega kraljevstva. Razni faktorji so izvršitev fundamentalke one mogočili, toda že danes se kaže, da bi bile fundamentalke boljše od sedanje centralizacije. Naj se ocenja to skupno delo Riegra s Hohenwartom kakorkoli, jedno pa je vzvišeno nad vsak dvom, da je bila nju namera lojalno avstrijska. To dejstvo pa ostane tudi zabeleženo v zgodovini Avstrije, da je bil Hohenwart moder in lojalen svetovalec cesarjev. Čehi prijatelja Hohenwarta ne pozabijo nikdar.

Dunajsko časopisje o Hohenwartu.

Dunaj 27. aprila. Vse dunajsko časopisje se bavi s Hohenwartom ter priznava soglasno njegovo delavnost, njegovo izrazito politično individualnost in njegove premnoge lepe osebne lastnosti.

Skupni nemški program.

Dunaj 27. aprila. Pododsek, ki ima nalogo iz izročnih deželnih referatov sestaviti skupni nemški program, bode imel prvo svojo sejo začetkom maja.

Pogajanja z Italijo.

Ino most 27. aprila. V soboto se bodo tu nadaljevala pogajanja z Italijani radi avtonomije južno-tirolskega dela in radi vstopa Italijanov v deželni zbor. Pogajanje se udeležé zaupni možje obeh strank. Posl. Malfatti ima z dr. Kathreinom opetovano sejo.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)
(Dalje.)

„Nikar se ne razburjajte, papa,“ smehljaj se je, „nima prav nobenega pomena! Saj ne sedite na sodnikovem stolu! Mejnima — čemu toliko praznih besed?“

Predsednik deželne sodnije je kar ostrmel. Nikdar ni slišal takih besed iz zetovih ust. Kaj je to bilo, da se je tako izpremenil?

„Prosim Vas moram,“ je rekel dostojno, „da prenehate ta razgovor. Vi očitno pozabite, kdo in kaj sem; — Vi tudi pozabite, kdo ste Vi!“

„Ne, ravno tega ne pozabim,“ odgovoril je zdaj baron pikro. „A nečem Vas delj časa dražiti, prosim Vas za denar!“

„Nobene besede več o tem!“ rekel je odločno stari gospod. „Jaz Vam take vsote dati ne morem — ne morem in nečem! Najmanj pa, če govorite z menoj na tak način!“ Obrnil mu je hrbet. V njegovi osornosti, s katero ga je ponosno odpravil, bilo je nekaj, kar je spravilo Boda ob ravno-dušje.

„Zmeniva se torej razločno,“ je rekel zdaj z ostrim glasom. „Upal sem, da me boste razumeli tudi brez pojasnila. Jeden Vaših zetov, gospod doktor Forster, je kaznjene — Vaš prihodnji zet prodajalec! Pod takimi okoliščinami zdi se mi prav malo, če mi nimate družega očitati, nego da potrošim preveč denarja. In razun tega — mislim, da je nepotrebno na to opozoriti — dolžni ste mi v resnici neko odškodnino, da sem v tako rodovino prišel!“

Govoril je prenehajoč, s stisnjenim glasom; ni mu bilo prav lahko. Sramoval se je. Tudi on se je obrnil v stran. Ni se upal staremu gospodu v obraz pogledati.

Predsednik deželne sodnije je omahoval, kakor da bi ga bil kdo po glavi udaril. Mraz ga je pretresel, vse mu je bilo jasno: Baronu je bila znana vsa skrbno prikrita nesreča. In skušal je to nesrečo za svoj žep izkoriščati. Bliskoma izvajal je sodnik: Izsiljevanje! Tu so vsa postavna znamenja prisilstva, a storilca se ni moglo tožiti. Ta hudobija ni bila kaznjiva!

In storilec je bil njegov zet!

Ta udarec je bil pretežak, prehud. Stari mož je komaj govoriti zamogel.

„Prosim Vas,“ je s silo izpregovoril, „da me zapustite — jaz se moram umiriti! Da, Vi dobite denar, še danes, jaz se hočem — od Vas — odkupiti!“

Pobit se je baron k njemu obrnil. Ta beseda ga je osramotila, nehoté stresel se je pred strašnim obrazom starca, ki mu je s pogledom nepopisnega zaničevanja pokazal vrata. Resnično, kljub vsemu stal mu je ta mož kot sodnik nasproti. Nem, ne da ga bi bil še jedenkrat pogledal, je baron odšel.

(Dalje prih.)

Hohenwartove zasluge za Češko in državo sploh. Pokopane fundamentalke so bile skupno delo Riegra in Hohenwarta, ki sta hotela na podlagi splošne enakopravnosti zagotoviti največji procvit češkega kraljevstva. Razni faktorji so izvršitev fundamentalke one mogočili, toda že danes se kaže, da bi bile fundamentalke boljše od sedanje centralizacije. Naj se ocenja to skupno delo Riegra s Hohenwartom kakorkoli, jedno pa je vzvišeno nad vsak dvom, da je bila nju namera lojalno avstrijska. To dejstvo pa ostane tudi zabeleženo v zgodovini Avstrije, da je bil Hohenwart moder in lojalen svetovalec cesarjev. Čehi prijatelja Hohenwarta ne pozabijo nikdar.

Dunajsko časopisje o Hohenwartu.

Dunaj 27. aprila. Vse dunajsko časopisje se bavi s Hohenwartom ter priznava soglasno njegovo delavnost, njegovo izrazito politično individualnost in njegove premnoge lepe osebne lastnosti.

Skupni nemški program.

Dunaj 27. aprila. Pododsek, ki ima nalogo iz izročnih deželnih referatov sestaviti skupni nemški program, bode imel prvo svojo sejo začetkom maja.

Pogajanja z Italijo.

Ino most 27. aprila. V soboto se bodo tu nadaljevala pogajanja z Italijani radi avtonomije južno-tirolskega dela in radi vstopa Italijanov v deželni zbor. Pogajanje se udeležé zaupni možje obeh strank. Posl. Malfatti ima z dr. Kathreinom opetovano sejo.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)
(Dalje.)

„Nikar se ne razburjajte, papa,“ smehljaj se je, „nima prav nobenega pomena! Saj ne sedite na sodnikovem stolu! Mejnima — čemu toliko praznih besed?“

Predsednik deželne sodnije je kar ostrmel. Nikdar ni slišal takih besed iz zetovih ust. Kaj je to bilo, da se je tako izpremenil?

„Prosim Vas moram,“ je rekel dostojno, „da prenehate ta razgovor. Vi očitno pozabite, kdo in kaj sem; — Vi tudi pozabite, kdo ste Vi!“

„Ne, ravno tega ne pozabim,“ odgovoril je zdaj baron pikro. „A nečem Vas delj časa dražiti, prosim Vas za denar!“

„Nobene besede več o tem!“ rekel je odločno stari gospod. „Jaz Vam take vsote dati ne morem — ne morem in nečem! Najmanj pa, če govorite z menoj na tak način!“ Obrnil mu je hrbet. V njegovi osornosti, s katero ga je ponosno odpravil, bilo je nekaj, kar je spravilo Boda ob ravno-dušje.

„Zmeniva se torej razločno,“ je rekel zdaj z ostrim glasom. „Upal sem, da me boste razumeli tudi brez pojasnila. Jeden Vaših zetov, gospod doktor Forster, je kaznjene — Vaš prihodnji zet prodajalec! Pod takimi okoliščinami zdi se mi prav malo, če mi nimate družega očitati, nego da potrošim preveč denarja. In razun tega — mislim, da je nepotrebno na to opozoriti — dolžni ste mi v resnici neko odškodnino, da sem v tako rodovino prišel!“

Govoril je prenehajoč, s stisnjenim glasom; ni mu bilo prav lahko. Sramoval se je. Tudi on se je obrnil v stran. Ni se upal staremu gospodu v obraz pogledati.

Predsednik deželne sodnije je omahoval, kakor da bi ga bil kdo po glavi udaril. Mraz ga je pretresel, vse mu je bilo jasno: Baronu je bila znana vsa skrbno prikrita nesreča. In skušal je to nesrečo za svoj žep izkoriščati. Bliskoma izvajal je sodnik: Izsiljevanje! Tu so vsa postavna znamenja prisilstva, a storilca se ni moglo tožiti. Ta hudobija ni bila kaznjiva!

In storilec je bil njegov zet!

Ta udarec je bil pretežak, prehud. Stari mož je komaj govoriti zamogel.

„Prosim Vas,“ je s silo izpregovoril, „da me zapustite — jaz se moram umiriti! Da, Vi dobite denar, še danes, jaz se hočem — od Vas — odkupiti!“

Pobit se je baron k njemu obrnil. Ta beseda ga je osramotila, nehoté stresel se je pred strašnim obrazom starca, ki mu je s pogledom nepopisnega zaničevanja pokazal vrata. Resnično, kljub vsemu stal mu je ta mož kot sodnik nasproti. Nem, ne da ga bi bil še jedenkrat pogledal, je baron odšel.

(Dalje prih.)

Darila.

Uredništvu našega lista je poslalo:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Lloy-
dovo omizje, slaveč zmago narodne stranke
pri ljubljanskih občinskih volitvah 24 kron. —
Živel darovalci in narodni volilci, ki so jih
naušili!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 304-2 m. Srednji aerčni tlak 736-0 mm.

April	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
26.	9. zvečer	726.4	8.7	sr. sever	oblačno	
27.	7. jutraj	727.0	6.5	sl. jug	oblačno	
	2. popol.	729.3	10.6	sr. jug	dež	23.2 mm

Srednja včerajšnja temperatura 8.9°, nor-
male: 11.4°.

Dunajska borza

dné 27. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	85	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100		40	
Avstrijska zlata renta.	119		65	
Avstrijska krona renta 4%.	100		40	
Ogerska zlata renta 4%.	119		80	
Ogerska krona renta 4%.	97		20	
Avstro-ogerske bančne delnice.	920		50	
Kreditne delnice.	356		50	
London vista.	120		45	
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58		95	
50 mark.	11		75	
50 frankov.	9		56	
Italijanski bankovci.	44		45	
C. kr. cekini.	5		68	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.

Prisrčno zahvaljujemo vse častite
prijatelje in znanke za milo sožalje ob
smrti predragega nam soproga, očeta,
tasta, strica in deda. (794)

Antona Bolhe

in za obilo mu izkazano zadnjo čast ob
pogrebu. Lepa hvala tudi gospodom
z južne železnice, ki so se pobožno
spomnili nekdanjega svojega tovariša in
ga spremili na kraj miru.

Žalujejo rodbine:

Bolhova, Franketova in Mikuševa.

Krepek

deček ali deklica

z dobrimi šolskimi spričevali, se vzprejme
v trgovino mešanega blaga.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“. (790—1)

Družbenik

slovenščine in nemščine popolnoma zmožen
v pisavi in govoru, poštenega in solidnega
znajanja, kateri bi imel veselje do kupčije
in potovanja, z okrog 1000 do 1200 gld.
denarja, se sprejme takoj za povečanje
jako dobro se rentujočega, že obstoječega
podjetja. Z uloženim denarjem si dotičnik
že lahko v prvem letu 800 do 1500 gld.
pridobi. (731—3)

Ponudbe pod naslovom: „Družbenik
z 1100“ poštno ležeče Ljubljana.

V Lattermannovem drevoredu!

Dospel je

(778—2)

Josip Spinetto

s svojimi 83 artisti: opicami, psi,
kozami, svinjami in petelini.

V soboto večer prva predstava.

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Praga** čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal
Anase, Solnograd; čez Klein-Beifing v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Beifing v
Steyr, Linc, Budejevice, Pilsen, Marijine vare, Heb,
Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. — **Praga v nove mesto in v**
Koševje. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob
1. uri 05 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. sveder. —
Prihod v Ljubljano j. k. **Praga** iz Trbiža. Ob
5. uri 46 m. jutraj osobni vlak s Dunaja via Am-
stetten, iz Lipakega, Prago, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solno-
grada, Lince, Steyra, Anase, Ljubna, Celovca, Be-
ljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne
osobni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda,
Lince, Steyra, Parisa, Genevo, Curiha, Bregence, In-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne
osobni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. sve-
der osobni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca,
Pontabla. — **Praga iz novega mesta in Ko-**
ševja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. sveder. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v **Kamnik.** Ob 7. uri
23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. — **Prihod v Ljubljano** d. k. iz **Kamnika.**
Ob 6. uri 56 m. jutraj ob 11. 8 m. dopoldne, ob
6. uri 10 m. (1)

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb - Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju
dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelc, žvep-
ljeno mahovje, nedosogljivo v svojem delovanju
pri mišični skrnini in kostenini v členkih, bo-
lezni v zgibih in otrpenju po vnetici in zlom-
lenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih
v kolki itd., ženskih boleznih, polnih in tajnih
boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem
kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih
diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem sre-
bru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na
jabolku, prsih, jetrih, v
želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, celo leto
odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra.
Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti.
Stalna zdravška godba, katero oskrbujejo
člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne
zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje
sleheri dan omnibus goste. Tudi so na raz-
polago posebni vozovi in se je zaradi istih
prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdrav-
nik doktor A. Longhino. — Prospekte in bro-
šure razpošilja zastoj in poštnine prosto

(712—2) oskrbnitvo kopališča.

Jakob Lovrenčič v Sodražici
sprejme takoj

učenca ali praktikanta

za trgovino z mešanim blagom. — Več se
izvé istotam. (793—1)

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se
en-gros po originalnem ceniku pri

Antonu Ditrich-u

glavnom zastopniku (733—4)

Marije Terezije cesta št. 2. Ljubljana.

Elizabetna otroška bolnica.

VABILO

36. občnemu zboru

pokroviteljic, ustanoviteljic in dobrotnikov

(po §§. 6 in 8 pravil)

Elizabetne otroške bolnice

kateri se bode vršil

v soboto, dné 29. aprila 1899. l.

ob 4. uri popoldne

v mestni dvorani.

Vsposed:

- 1.) Poročilo o delovanju za čas od 1. janu-
varja 1897 do 31. decembra 1898.
- 2.) Poročilo o računskem zaključku za leto
1898.
- 3.) Poročilo o proračunu za tekoče leto.
- 4.) Volitev pokroviteljic (§. 10. pravil).
- 5.) Volitev (§. 10. pravil): a) načelnika, b) bla-
gajnika, c) treh odbornikov, d) tajnika,
e) dveh pregledovalcev računov.
- 6.) Eventualni predlogi.

V Ljubljani, dné 20. aprila 1899.

(792)

Upravni odbor.

Išče se

(791—1)

poštna upraviteljica

za poštni urad Tržišče, Dolenjsko.

Sveže

Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznано zdravilo in krepilo za bolnike

je v zalogi trgovine

(21—96)

Kavčič & Lillog

pri „Zlatoregu“.

Za neko špedicijsko podjetje
se išče spreten

špedicijski uradnik

ki je popolnoma izurjen v pasažirski stroki
za severno Ameriko in je popolnoma zmo-
žen v govoru in pisavi nemškega, hrvat-
skega ali slovenskega, ogerskega in če možno
laškega jezika. (784—1)

Ponudbe z navedbo zahtevane plače
in z referencami je poslati upravništvu
„Slov. Naroda“ pod šifro „Sev. Amerika“.

Št. 14.843.

(781—1)

Razglas.

Občinski svet ljubljanski je dovolil
tudi za letos 300 gld. v ta namen, da
mestni magistrat pošlje primerno število
ubožnih škrofuloznih otrok v morske ko-
pelji v Gradeži.

Magistrat to oznanja s pristavkom, da
je prošnje za občinske podpore v omenjeno
svrhu izročati mu do 13. maja 1899
in v njih posebno naznaniti, ali bode bol-
nega otroka spremljal kdo domačih sam
do Tržiča ali ga bode treba tja poslati z
najetim spremstvom.

Ozirati se bode magistratu pri pode-
litvi podpor v prvi vrsti na otroke, kateri
imajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Magistrat deželnega stolnega mesta
Ljubljane

dne 22. aprila 1899.

Naznanilo.

Pred škofijo 2

se bode

(756—2)

30 dni, od 22. aprila do 22. maja

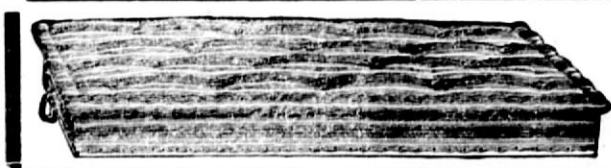
iz neke

konkurzne mase

pod cenilno ceno nakupljena velika
zaloga blaga:

lepo in novo blago za damske
obleke, blago za gospode in
za dečke, kotoni, belo blago,
preproge, zagrinjala, koltri,
nogovice, Jaeger-perila in drugi
predmeti prodajali po tako nižanih cenah,
kakoršnih še ni bilo!

Vsakdo ravna le v lastno korist,
ako vporabi ugodno priliko za nakup
svojih potrebščin.

Modroci na peresih (Feder-
matratzen), ki jih izdeluje
tapetnik Obreza v Ljubljani,
so najboljši in najcenejši.

Prvi teden v mesecu maju

Vila — lutka.

(Puppenfee.)

Dež. gledališče v Ljubljani.

(752—4)

Birmanska darila!

Priporočam svojo bogato in največjo zalogo vsako-
vrstnih
zlatih, srebrnih in nikelnastih ur,
veržic, uhanov, zapestnic, ovratnih
veržic, prstanov itd.

po jako nižanih cenah.

Priporočam se ter uljudno vabim (783—1)

Ceniki brezplačno
in franko.

Fr. Čuden

urar in trgovina z zlatino in srebrnino.

Najnovije stvari!

Vse novosti najceneje!